

Havsmiljöförordning;

utfärdad den 18 november 2010.

Regeringen föreskriver¹ följande.

1 § Denna förordning gäller förvaltningen av kvaliteten på havsmiljön (havsmiljöförvaltning). Förordningen ingår i den strategi för en ekosystem-baserad förvaltning och ett hållbart nyttjande av havsmiljön som avses i EU-direktiv om havsmiljöpolitiken. Förordningen syftar till att upprätthålla eller nå en god miljöstatus i havsmiljön.

Förordningen är meddelad

1. med stöd av 5 kap. 1 § miljöbalken i fråga om 20 §,
2. med stöd av 5 kap. 7 § miljöbalken i fråga om 24–28 §§, och
3. i övrigt med stöd av 8 kap. 13 § regeringsformen.

Definitioner

2 § I denna förordning avses med

art- och habitatdirektivet: rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter², senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG³,

avloppsdirektivet: rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse⁴, senast ändrat genom förordning (EG) nr 1137/2008⁵,

badvattendirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/7/EG av den 15 februari 2006 om förvaltning av badvattenkvaliteten och om upphävande av direktiv 76/160/EEG⁶, ändrat genom förordning (EG) nr 596/2009⁷,

direktivet om prioriterade ämnen: Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG⁸,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (Ramdirektiv om en marin strategi) (EUT L 164, 25.6.2008, s. 19, Celex 32008L0056).

² EGT L 206, 22.7.1992, s. 7 (Celex 31992L0043).

³ EUT L 363, 20.12.2006, s. 368 (Celex 32006L0105).

⁴ EGT L 135, 30.5.1991, s. 40 (Celex 31991L0271).

⁵ EUT L 311, 21.11.2008, s. 1 (Celex 32008R1137).

⁶ EUT L 64, 4.3.2006, s. 37 (Celex 32006L0007).

⁷ EUT L 188, 18.7.2009, s. 14 (Celex 32009R0596).

fågeldirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar⁹,

havskonventionerna: konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö (SÖ 1996:22) och konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten (SÖ 1994:25),

havsmiljödirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolicens område (Ramdirektiv om en marin strategi)¹⁰, och

vattenmiljödirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolicens område¹¹, senast ändrat genom direktiv 2009/31/EG¹².

3 § I denna förordning avses med

vatten i övergångszon: ytvatten i närheten av flodutlopp som delvis är av salthaltig karaktär till följd av närheten till kustvatten men som på ett väsentligt sätt påverkas av sötvattenströmmar,

kustvatten: vatten som finns från kusten till den linje som på varje punkt befinner sig en nautisk mil bortom den baslinje som avses i lagen (1966:374) om Sveriges sjöterritorium, om vattnet inte är grundvatten eller vatten i övergångszon,

havsområde: vatten och havsbotten med underliggande jordlager som finns i kustvatten och i de områden som finns på havssidan utanför den linje som på varje punkt befinner sig en nautisk mil bortom den baslinje som avses i lagen om Sveriges sjöterritorium, och

Nordsjön: Nordsjön och Kattegatt.

4 § Med *miljötilståndet* avses i denna förordning tillståndet för miljön i ett havsområde med hänsyn till ekosystemens struktur, funktion och processer samt naturliga geomorfologiska, geografiska, biologiska, geologiska och klimatiska faktorer och naturliga eller av mänskliga aktiviteter påverkade fysikaliska, akustiska och kemiska förhållanden.

5 § Med *miljö kvalitetsnorm* och *åtgärdsprogram* avses i denna förordning detsamma som i 5 kap. miljöbalken.

Förvaltningsområden

6 § För havsmiljöförvaltningen ska Sveriges havsområden delas in i två förvaltningsområden som är Nordsjön och Östersjön.

7 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om sådana avgränsningar av delområden inom Nordsjön och Östersjön som är lämpliga med hänsyn till havsmiljöförvaltningen.

⁸ EUT L 348, 24.12.2008, s. 84 (Celex 32008L0105).

⁹ EUT L 20, 26.1.2010, s. 7 (Celex 32009L0147).

¹⁰ EUT L 164, 25.6.2008, s. 19 (Celex 32008L0056).

¹¹ EGT L 327, 22.12.2000, s. 1 (Celex 32000L0060).

¹² EUT L 140, 5.6.2009, s. 114 (Celex 32009L0031).

Ansvarig myndighet

SFS 2010:1341

8 § Naturvårdsverket är den myndighet som enligt artikel 7 i havsmiljödirektivet ska ansvara för den havsmiljöförvaltning som avses i denna förordning.

Förvaltningsperioder

9 § Havsmiljöförvaltningen ska genomföras i sexåriga förvaltningsperioder där man i varje period för ett havsområde

1. gör en inledande bedömning av miljötillståndet,
2. slår fast vad som kännetecknar en god miljöstatus,
3. tar fram miljö kvalitetsnormer med de indikatorer som ska användas för att bedöma om den goda miljöstatusen upprätthålls eller nås,
4. tar fram och genomför ett program för övervakning av att miljö kvalitetsnormerna följs, och
5. tar fram och genomför ett program för de åtgärder som ska vidtas för att upprätthålla eller nå en god miljöstatus.

Samråd och samverkan

10 § Naturvårdsverket ska planera sitt arbete enligt denna förordning så att det möjliggör och uppmuntrar till deltagande av alla som berörs av havsmiljöförvaltningen.

Naturvårdsverket ska samråda med berörda myndigheter och kommuner samt med organisationer, verksamhetsutövare och andra enskilda innan verket

1. avslutar en inledande bedömning enligt 9 § 1,
2. meddelar föreskrifter om vad som kännetecknar en god miljöstatus enligt 9 § 2 eller andra miljö kvalitetsnormer enligt 9 § 3,
3. beslutar ett övervakningsprogram enligt 9 § 4 eller ett åtgärdsprogram enligt 9 § 5, och
4. beslutar i andra frågor av stor betydelse enligt denna förordning.

11 § Naturvårdsverket och de övriga myndigheter under regeringen som ansvarar för frågor som har betydelse för havsmiljön ska samverka för en effektiv havsmiljöförvaltning.

Om Naturvårdsverket begär det, ska de andra myndigheterna ge in underlag som de har och som Naturvårdsverket behöver för att fullgöra sina uppgifter enligt denna förordning. Detta gäller dock inte universitet och högskolor.

12 § Om en fråga rör ett vattenområde som omfattas av Naturvårdsverkets förvaltning enligt denna förordning och en vattenmyndighets förvaltning enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön, ska Naturvårdsverket och vattenmyndigheten samarbeta och hjälpa varandra så att insatserna fördelas på det sätt som är lämpligt med hänsyn till myndigheternas olika kompetenser och en effektiv havs- och vattenmiljöförvaltning.

Inledande bedömning

13 § Naturvårdsverket ska se till att det görs en inledande bedömning av havsmiljön i Nordsjön och Östersjön. Bedömningen ska ligga till grund för den förvaltning som avses i 9 § 2–5 och omfatta

1. en analys av havsområdets grundläggande egenskaper och förhållanden,
2. en analys av det aktuella miljötillståndet i havsområdet,
3. en analys av de viktigaste kvalitativa och kvantitativa faktorer, märkbara trender och mänskliga aktiviteter som påverkar miljötillståndet i havsområdet, och
4. en ekonomisk och social analys av nyttjandet av havsområdet samt de kostnader som en försämring av havsområdets miljöer medför.

14 § Analysen enligt 13 § 1 och 2 ska omfatta fysikalisk-kemiska förhållanden, olika typer av livsmiljöer, biologiska förhållanden och hydromorfologi. Analysen ska grunda sig på de faktorer som anges i tabell 1 i bilaga III till havsmiljödirektivet.

15 § Analysen enligt 13 § 3 ska

1. grunda sig på de faktorer i fråga om belastning och påverkan som anges i tabell 2 i bilaga III till havsmiljödirektivet,
2. omfatta de viktigaste kumulativa och samverkande effekterna, och
3. ta hänsyn till de bedömningar som har gjorts enligt annan relevant EU-lagstiftning.

16 § Analysen enligt 13 § ska

1. ta hänsyn till sådana faktorer som i fråga om vatten i övergångszon, kustvatten och territorialvatten omfattas av vattenmiljödirektivet eller annan relevant EU-lagstiftning, och
2. ta hänsyn till och, om det är möjligt, grunda sig på andra relevanta bedömningar som har gjorts inom ramen för de regionala havskonventionerna eller andra internationella avtal.

God miljöstatus

17 § Havsmiljöförvaltningen enligt 9 § ska innebära att en god miljöstatus upprätthålls eller nås i Nordsjön och Östersjön.

Första stycket är en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. 2 § första stycket 4 miljöbalken.

18 § Naturvårdsverket ska med stöd i kvalitetsbeskrivningarna i bilaga I till havsmiljödirektivet slå fast vad som kännetecknar en god miljöstatus i Nordsjön och Östersjön och då ta hänsyn till

1. fysikalisk-kemiska förhållanden, livsmiljöer, biologiska förhållanden och hydromorfologi och andra relevanta förhållanden som anges i tabell 1 i bilaga III till havsmiljödirektivet, och
2. de faktorer i fråga om belastning och påverkan som anges i tabell 2 i bilaga III till havsmiljödirektivet.

19 § Naturvårdsverket ska för Nordsjön och Östersjön ta fram miljökvalitetsnormer med indikatorer som avses i 9 § 3. Normerna ska

1. tas fram med hänsyn till de faktorer i fråga om belastning och påverkan som anges i tabell 2 i bilaga III till havsmiljödirektivet och de grundläggande förhållanden som anges i bilaga IV till havsmiljödirektivet,
2. vara förenliga med andra relevanta kvalitetskrav för havsområdet,
3. i den utsträckning det är möjligt bidra till att betydande och negativa gränsöverskridande effekter kan hindras,
4. i fråga om kustvatten, endast omfatta de aspekter på kustvattnets kvalitet som inte omfattas av vattenmiljödirektivet eller annan relevant EU-lagstiftning, och
5. innebära att en god miljöstatus kan nås.

20 § Naturvårdsverket får meddela sådana föreskrifter som avses i 18 och 19 §§ (miljökvalitetsnormer).

För varje miljökvalitetsnorm som Naturvårdsverket meddelar ska verket ange vilken typ av norm det är enligt 5 kap. 2 § första stycket miljöbalken.

Övervakningsprogram

21 § Naturvårdsverket ska se till att det för vart och ett av havsområdena Nordsjön och Östersjön tas fram ett program för löpande övervakning av miljötillståndet. Naturvårdsverket ska fastställa övervakningsprogrammen och se till att de genomförs.

22 § Övervakningsprogrammen ska

1. grundas på de förhållanden och faktorer som anges i bilaga III och förteckningen i bilaga V till havsmiljödirektivet,
2. grundas på och vara förenliga med bedömningar och övervakning som sker enligt bestämmelser om skydd av områden som genomför fågeldirektivet, art- och habitatdirektivet och annan relevant EU-lagstiftning eller relevanta internationella avtal,
3. ta hänsyn till gränsöverskridande effekter, och
4. hänvisa till de miljökvalitetsnormer som har meddelats med stöd av 20 §.

23 § För genomförandet av övervakningsprogrammen ska Naturvårdsverket samarbeta med myndigheter, kommuner, organisationer och övriga på det sätt och i den omfattning som Naturvårdsverket finner lämpligt.

Åtgärdsprogram

24 § Naturvårdsverket ska för vart och ett av havsområdena Nordsjön och Östersjön upprätta förslag till program för de åtgärder som behöver vidtas för att följa de miljökvalitetsnormer som har meddelats med stöd av 20 §. Åtgärderna ska vara kostnadseffektiva och tekniskt genomförbara.

25 § Åtgärdsprogrammen ska

1. ta hänsyn till de olika typer av åtgärder som anges i bilaga VI till havsmiljödirektivet,

SFS 2010:1341

2. vara förenliga med bestämmelser om skydd av vatten som genomför vattenmiljödirektivet, avloppsdirektivet, badvattendirektivet och direktivet om prioriterade ämnen, annan relevant EU-lagstiftning eller relevanta internationella avtal,

3. vara förenliga med bestämmelser om skydd av områden och arter som genomför fågeldirektivet, art- och habitatdirektivet, regionala havskonventioner eller andra internationella avtal,

4. ta hänsyn till åtgärdernas sociala och ekonomiska effekter och en hållbar utveckling,

5. ta hänsyn till åtgärdernas gränsöverskridande effekter i syfte att minska risken för en negativ påverkan på andra förvaltningsområden och, om möjligt, positivt påverka sådana områden,

6. ange hur åtgärderna ska genomföras och hur de bidrar till att följa de miljö kvalitetsnormer som har meddelats med stöd av 20 §,

7. innehålla en sådan konsekvensanalys som avses i 5 kap. 6 § andra stycket miljöbalken, och

8. innehålla en bedömning av såväl de ekonomiska som de miljömässiga konsekvenserna av varje åtgärd med en kvantifiering av åtgärdernas kostnader och nytta.

26 § Vid samrådet enligt 5 kap. 4 § tredje stycket miljöbalken om förslaget till åtgärdsprogram ska Naturvårdsverket se till att

1. kungörelsen av förslaget innehåller en upplysning om var handlingarna finns tillgängliga samt inom vilken tid och till vem synpunkter ska lämnas,

2. förslaget görs tillgängligt för allmänheten hos verket och hos länsstyrelserna och kommunerna inom det område som programmet omfattar, och

3. samrådet genomförs i så god tid att det efter samråd tidens utgång finns skälig tid för en sådan prövning som avses i 27 §.

27 § Naturvårdsverket ska ge regeringen möjlighet att pröva ett förslag till åtgärdsprogram om

1. det rör ett annat allmänt intresse av synnerlig vikt än ett sådant som avses i 1 kap. 1 § miljöbalken, eller

2. en annan myndighet eller en kommun senast vid samråd tidens utgång har begärt att regeringen ges möjlighet att pröva förslaget på grund av att det

a) inte är förenligt med myndighetens eller kommunens verksamhet eller av annan anledning inte är rimligt för myndigheten eller kommunen, eller

b) allvarligt avviker från bestämmelserna om havsmiljöförvaltningen i denna förordning eller i havsmiljödirektivet.

Om det har gjorts en begäran enligt första stycket 2, ska Naturvårdsverket överlämna den till regeringen senast en vecka efter samråd tidens utgång.

28 § Efter det samråd som avses i 26 § och en eventuell prövning enligt 27 § ska Naturvårdsverket

1. fastställa åtgärdsprogrammet,

2. göra programmet tillgängligt för allmänheten hos verket och hos länsstyrelserna och kommunerna inom det område som programmet omfattar, och

3. i en ortstidning kungöra ett meddelande om att programmet har fastställts och var det finns tillgängligt.

Undantag

29 § I ett havsområde får undantag göras från kravet i 17 §, om Naturvårdsverket finner att det inte är möjligt att nå god miljöstatus genom åtgärder i ett åtgärdsprogram och detta beror på

1. en åtgärd eller en brist på en åtgärd som en annan stat ansvarar för,
2. naturliga orsaker, eller andra orsaker som är exceptionella och som inte rimligen har kunnat förutses eller förhindras,

3. förändringar av havsområdets fysiska förhållanden som är en följd av åtgärder som vidtagits på grund av ett tvingande allmänintresse som är av sådan vikt att det uppväger negativa gränsöverskridande effekter eller annan negativ påverkan på miljötillståndet, eller

4. naturliga förhållanden som inte tillåter en snar förbättring.

Undantag med stöd av första stycket får göras endast i de avseenden som beror på att det finns ett hinder enligt 1, 2, 3 eller 4.

Undantag med stöd av första stycket 3 får inte permanent hindra eller äventyra att god miljöstatus nås i Nordsjön eller Östersjön eller i andra havsområden inom Europeiska unionen.

30 § Om det finns förutsättningar för undantag enligt 29 § ska Naturvårdsverket

1. besluta om de särskilda åtgärder som behöver vidtas och som
 - a) innebär en fortsatt strävan att nå god miljöstatus,
 - b) motverkar betydande negativa gränsöverskridande effekter, och
 - c) i fall som avses i 29 § första stycket 2 eller 3 förhindrar att miljötillståndet i havsområdet eller andra havsområden inom Europeiska unionen försämras,

2. beskriva undantagssituationen och ange skälen för de beslutade särskilda åtgärderna,

3. redovisa undantagssituationens och de särskilda åtgärdernas gränsöverskridande effekter,

4. i det åtgärdsprogram som gäller för havsområdet integrera skälen och redovisningen enligt första stycket 2 och 3 samt, om det är möjligt, de särskilda åtgärderna, och

5. se till att de särskilda åtgärderna vidtas.

31 § Trots det som sägs i denna förordning om havsmiljöförvaltningen får Naturvårdsverket under varje förvaltningsperiod som avses i 9 § besluta att endast den inledande bedömningen enligt 9 § 1 ska göras, om

1. det inte finns någon betydande risk för havsmiljön, eller

2. kostnaderna för åtgärderna inte skulle stå i proportion till riskerna för havsmiljön och det inte sker någon ytterligare försämring av havsmiljön.

Ett beslut om undantag enligt första stycket ska tas in i det åtgärdsprogram som gäller för havsområdet.

Information till allmänheten

32 § Utöver det som följer av 28 § ska Naturvårdsverket på lämpligt sätt informera allmänheten om

1. de inledande bedömningarna enligt 13 §,

2. vad som enligt 18 § kännetecknar en god miljöstatus,
3. de miljö kvalitetsnormer som meddelas med stöd av 20 §,
4. övervakningsprogrammen enligt 21 §, och
5. de skyddade områden som avses i 25 § 3.

Miljökonsekvensbeskrivningar

33 § Bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar och annat beslutsunderlag finns i 6 kap. miljöbalken.

Internationell havsmiljöförvaltning

34 § Naturvårdsverket ska se till att havsmiljöförvaltningen enligt 9 § är sammanhängande och samordnad med den havsmiljöförvaltning i Nordsjön och Östersjön som genomförs av andra medlemsstater i Europeiska unionen. Om det är lämpligt, ska förvaltningen också samordnas med arbetet inom ramen för de regionala havskonventionerna.

35 § Naturvårdsverket ska delta i det arbete som regeringen bedriver inom Europeiska unionen och internationellt och i det arbetet verka för att havsmiljöförvaltningen i Nordsjön och Östersjön samordnas även med länder utanför Europeiska unionen. Om det är möjligt, ska samordningen omfatta program och verksamheter som följer av de regionala konventionerna och andra internationella avtal.

36 § Om det behövs för att uppfylla skyldigheterna enligt denna förordning eller för att genomföra havsmiljödirektivet, ska Naturvårdsverket delta i det arbete som regeringen bedriver inom Europeiska unionen och i det arbetet verka för att samarbete och samordning sker med länder i Europeiska unionen som inte genomför någon havsmiljöförvaltning i Nordsjön eller Östersjön men ligger i Nordsjöns eller Östersjöns avrinningsområden. Samarbetet och samordningen ska bygga på de samsamarbetsstrukturer som anges i havsmiljödirektivet eller vattenmiljödirektivet.

37 § Om Naturvårdsverket i arbetet med åtgärdsprogram finner att en mänsklig verksamhet sannolikt kommer att ha betydande gränsöverskridande effekter i fråga om skydd av sådana områden som avses i 25 § 3 eller andra betydande gränsöverskridande effekter i Nordsjön eller Östersjön, ska verket genom att delta i det arbete som regeringen bedriver inom Europeiska unionen och internationellt samarbeta med de myndigheter som har motsvarande uppgifter i andra berörda stater eller med den internationella organisation som berörs.

Samarbetet ska ske i syfte att vidta de åtgärder som behövs för att nå en god miljöstatus i de berörda havsområdena och för att upprätthålla eller återställa ekosystemens skydd, struktur och funktion.

38 § Om ett problem som påverkar miljö tillståndet i Nordsjön eller Östersjön inte kan lösas med åtgärder enligt ett åtgärdsprogram, eller om problemet har samband med annan unionspolitik eller ett internationellt avtal, ska Naturvårdsverket informera regeringen om detta och lämna ett sådant under-

lag eller sådana rekommendationer som avses i artikel 15.1 i havsmiljödirektivet till regeringen.

SFS 2010:1341

Rapportering

39 § Naturvårdsverket ska fullgöra de uppgifter i fråga om information och rapportering till Europeiska kommissionen som följer av havsmiljödirektivet.

Naturvårdsverket ska i deltagandet i det arbete som regeringen bedriver inom Europeiska unionen och internationellt fullgöra de uppgifter i fråga om information och rapportering till andra medlemsstater i Europeiska unionen och till de behöriga organ enligt de regionala havskonventionerna och andra internationella avtal som följer av havsmiljödirektivet.

1. Denna förordning träder i kraft den 28 december 2010.

2. Den första förvaltningsperioden enligt 9 § ska vara genomförd senast vid utgången av 2016 och

a) senast den 15 juli 2012 ska en första inledande bedömning enligt 9 § 1 vara genomförd, vad som kännetecknar en god miljöstatus enligt 9 § 2 för första gången ha slagits fast och de miljö kvalitetsnormer med indikatorer som avses i 9 § 3 för första gången ha tagits fram,

b) senast vid utgången av 2013 för första gången ha informerat allmänheten om skyddade områden enligt 32 § 5,

c) senast den 15 juli 2014 ska ett övervakningsprogram som avses i 9 § 4 för första gången ha tagits fram och börjat genomföras,

d) senast vid utgången av 2015 ska ett åtgärdsprogram som avses i 9 § 5 för första gången ha tagits fram, och

e) senast vid utgången av 2016 ska det åtgärdsprogram som avses i d ha börjat genomföras.

3. I den andra förvaltningsperioden enligt 9 § ska den inledande bedömningen, vad som kännetecknar en god miljöstatus, miljö kvalitetsnormerna med indikatorer, informationen om skyddade områden, övervakningsprogrammet och åtgärdsprogrammet uppdateras så att de är aktuella och, i fråga om uppdaterade program, börjat genomföras senast vid den tidpunkt som infaller sex år efter den tidpunkt som anges i punkten 2. I de därefter följande förvaltningsperioderna ska uppdatering göras inom sex år från det att den senaste uppdateringen skulle ha varit gjord.

4. Kravet på god miljöstatus i 17 § ska vara uppfyllt senast vid utgången av 2020. Om god miljöstatus har nåtts i Nordsjön eller Östersjön före utgången av 2020, ska den goda miljöstatusen upprätthållas.

5. Om Naturvårdsverket finner att det på grund av ett naturligt förhållande inte är möjligt att förbättra havsmiljön så att god miljöstatus i ett havsområde nås senast vid utgången av 2020, får god miljöstatus trots punkten 4 nås vid en senare tidpunkt i de avseenden som beror på det naturliga förhållandet.

På regeringens vägnar

ANDREAS CARLGREN

Egon Abresparr
(Miljödepartementet)

